School for Teachers
Училище за учители

ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕТО НА ГРАМАТИЧЕН МАТЕРИАЛ В ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Десислава Тодорова
Втора английска езикова гимназия „Томас Джеферсън“ – София

Резюме. Статията има за цел да покаже как интерактивни методи на преподаване могат да бъдат прилагани в преподаването на английски език. В началото се коментира на кратко какво представляват интерактивните методи и какво налага тяхното използване. Представя се накратко комуникативният подход при обучението по чужди езици. Даден е пример за прилагане на работа по групи/двойки при преподаването на повествователни времена и условни изречения от 3 тип в час по английски език. Коментират се целите на разработения урок и направените изводи.

Keywords: interactive methods/activities; communicative approach; group work/pair work; grammar; narrative tenses; conditional sentences

През последните години сме свидетели на промени в съвременното общество. Тези промени засягат също и образованието и поставят нови предизвикателства пред нас, учителите – как да достигнем до учениците и какви методи да използваме в преподаването. Все повече и повече се говори за интерактивно обучение и за използването на интерактивни методи.

Целта на тази статия е да покаже как интерактивни методи могат да бъдат приложени при преподаването на нов граматичен материал в обучението по английски език.

В началото е добре да отговорим на няколко въпроса: Кое обучение е интерактивно? Кои методи са интерактивни? Какво налага използването на интерактивни методи в процеса на обучението?

Най-често интерактивното обучение се определя като обучение, което предлага възможност за взаимодействие между учител и ученик. В тази връзка, интерактивните методи са методи, при които се използват специално и целенасочено организирани ситуации и взаимодействия, в които обучаемите чрез преживяване придобиват различни знания и умения. Те насърчават учещия да взема активно участие в процеса на обучение. Пример за такива

методи са: работа по двойки или в малки групи; мозъчна атака; визуализиране; обсъждане и решаване на проблеми; ролеви игри и др. Това накратко са отговорите на първите два въпроса.

Но какво налага използването на интерактивни методи? Говорихме за промени, част от тези промени са свързани с промяна в начина на живот и с промяна в обкръжаващата ни среда. В резултат от това днес имаме ученици, които са коренно различни от учениците преди 15 – 20 години. Децата растат, заобиколени от компютри, нови технологии, интернет. Те достигат, възприемат и обработват информацията по различен от нас начин. Ако ние не можем да вършим две дейности едновременно, това не означава, че те не могат да го правят (Prensky, 2001). Ако преди време беше лесно да слушаш една добре подготвена лекция, в която всичко е обяснено внимателно и логично, и след това да я прочетеш отново, за да затвърдиш разбраното и наученото, днес това не е така. Днес учениците учат от опит – те по-лесно разбират и запомнят, когато самите те са част от преподаваното, когато сами са преживели нещо и когато сами са достигнали да необходимите изводи. Точно това налага използването на интерактивни методи, защото точно при тях ученето се реализира чрез различни активности, в които участват учениците. При тях ученикът е активен участник в процеса на учене. При тях се комбинират и различните видове памет (напр. слухова, визуална и кинестетична), което улеснява възприемането и усвояването на новата информация.

В обучението по чужд език това намира отражение в прилагането на комуникативен подход в преподаването на чужд език. Цел на този подход е придобиването на комуникативна компетентност. Какво означава този термин? Комуникативната компетентност е способността на учащия да използва езика при общуване, и включва различни аспекти на езика – умения за уместно използване на езика, т.е. в зависимост от особеностите на различния социален контекст; умения за поддържане на общуването чрез използването на различни вербални и невербални стратегии; умения за създаване и възприемане на различни видове писмен или устен текст (Richards, 2006).

При използването на комуникативния подход е необходимо да се подготвят задачи и да се използват дейности, които активно ангажират ученика в смислена употреба на езика. Интерактивните методи, като работа по двойки, работа в група или проектни дейности, са подходящи за тази цел. При тях ученикът е активен участник в процеса на обучението, поема отговорност и учи чрез взаимодействието в групата.

Комуникативната компетентност е обвързана и с придобиване на други компетентности. Важна тенденция е развиването на комуникативната компетентност чрез обвързване на граматичната компетентност със способността да се комуникира свободно – граматиката не се преподава изолирано, тя е свързана с изпълнението на конкретни комуникативни задачи.

При преподаването на чужд език често усвояването на граматиката представлява трудност. Има различни подходи при преподаването на граматика. Един от тях е традиционният, при който учителят презентира новия материал (представя правилото и/или структури), дава примери и след това оставя учащите сами да създадат примери по модела (Scrivener, 2005). В процеса на работа се установява, че учениците по-добре усвояват правилата, когато те сами достигат до тях – чрез разглеждането на различни примери и чрез задаване на насочващи въпроси, чрез участие в интерактивни дейности.

Тук ще бъде даден пример за използването на интерактивни методи в преподаването на граматичен материал в часовете по английски език, респективно на чужди езици.

В резултат на наблюдения преди няколко години бяха разработени уроци за преговор и преподаване на нов граматичен материал с включени интерактивни методи (работа по групи или двойки; използване на видео). Целите на уроците и направените изводи след провеждането им в няколко последователни години са следните.

Урок 1

Тема: **Повествователни времена (Narrative Tenses)**

Цели на урока:

– преговор и проверка на усвоените знания за използване на минали времена (Past Simpe and Past Progressive Tenses) и на уменията за използването им;

– въвеждане на нов граматичен материал (Past Perfect Tense) и съпоставяне с вече изучените глаголни времена;

– използване на наученото при създаване на собствен текст / разказване на история.

Описание:

В началото на урока учениците се разделят на групи и в хода на урока получават задачи, свързани с изпълнение на поставените цели.

1. Задача/игра за свързване на изречения със съответната употреба на вече изучените глаголни времена. За да бъде по-забавна задачата, може да се създаде тест/игра в платформата Kahoot.

2. Свързване на картини в правилна последователност и разказване на история – всяка група има комплект картини и ключови думи и фрази, които трябва да свърже в правилна последователност и след това да разкаже накратко историята. След изпълнението на задачата всяка група има възможност да сподели своята история. В края всички научават истинската история.

3. Измисляне на подходящ край на историята. След тази задача отново има време за обратна връзка. Тук учениците научават истинския край на историята, като това е съпроводено с въвеждане на новото глаголно време, коментар

на използването му и разглеждането му във връзка с вече изучените повествователни времена. Тук отново основна роля имат учениците – те виждат новото време в контекст и сами трябва да направят извод за употребата му.

След всяка задача отделните групи дават обратна връзка за изпълнението на задачата и отговорите се коментират. Ролята на учителя е да наблюдава изпълнението на задачите и да дава допълнителни насоки.

При наличие на лаптопи, таблети и мобилни телефони задачата може да бъде разнообразена и наличните устройства могат да бъдат използвани при изпълнението на задачите:

– за написването на историята учениците могат да използват Microsoft Word;

– историята може да бъде разработена като презентация с Power Point или Prezi;

– задачата за създаване или преразказване на история може да бъде зададена и за домашна работа или като проект за създаване на интерактивна история с помощта на онлайн инструменти за създаване на електронна книга. Подходящи за използване са Papyrus, NowComment и iBooks Author. Някои от тях дават възможност за добавяне на коментари или предложения за редакция както от страна на учителя, така и от страна на други ученици. Тази задача ще даде на учениците възможност да използват и да приложат на практика други свои умения.[2)]

Урок 2

Тема: **Условни изречения (Conditional Sentences)**

Цели на урока:

– преговор и проверка на усвоените знания за условни изречения от тип 1 и 2 на уменията за използването им;

– въвеждане на нов граматичен материал (условни изречения от тип 3) и съпоставяне с вече изучените видове условни изречения;

– използване на наученото в реална ситуация.

Описание:

В началото на урока учениците се разделят на групи/двойки и в хода на урока получават задачи, свързани с изпълнение на поставените цели.

1. Задача/игра с различни комуникативни ситуации, в които трябва да се създадат условни изречения от тип 1 или 2.

2. Учениците гледат видео от филма „Странният случай с Бенджамин Бътън“[1)]. Във видеото е представена реална ситуация и какво би се случило, ако нещата се бяха развили по различен начин. Целта е след гледане на видеото учениците да установят какво е правилото за образуване на условни изречения от тип 3 и кога се използват. След това учениците получават допълнителни задачи за видеото.

3. Учениците, в групи / по двойки, описват реални ситуации от миналото и съучениците им се опитват да предложат хипотетични варианти за различно развитие с използване на условни изречения.

Резултатите, които се наблюдават, са, че по време на уроците всички ученици са активни и ангажирани и участват в изпълнението на задачите. Работата по групи/двойки дава възможност на всички ученици да участват, като по време на изпълнение на задачите по-слабите ученици могат да получат помощ от по-добрите. Тази работа способства и за развиване на уменията за работа в екип. Учениците имат възможност да използват въображението си, да учат чрез опита и да се опитат да създадат реални комуникативни ситуации, в които да използват наученото. В края на урока учениците са удовлетворени и доволни от постигнатото.

В процеса на разработка на урока всеки учител трябва да даде отговор на различни въпроси. Ето част от въпросите, които бяха зададени при подготовката на този урок.

– Как да приложа работата по групи за преподаването на това учебно съдържание?

– Какви задачи да подбера?

– Какви правила трябва да се поставят при работата по групи?

– С какви материали разполагам и какво още е нужно да подготвя?

– Колко време ще ми е нужно, за да подготвя нужните материали?

– Как да оценя груповата работа?

В заключение трябва да се каже, че използването на интерактивни методи не е лека задача, но не е и непостижима. Тя изисква посвещение, творчески подход, комбинативност от страна на учителя и готовност да жертва част от времето си за подготовката на един такъв урок. Както беше споменато в началото, децата днес са различни и учат по различен начин. Това изисква промени и използването на интерактивни и иновативни методи е един от начините за промяна.

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. https://www.youtube.com/watch?v=JZj1Yeb-tVg
1. http://communication-academy.eu/ учители/интерактивните-методи-на-учителя/
2. http://courses.britishcouncil.org/teachertraining/
3. https://www.youtube.com/watch?v=JZj1Yeb-tVg).

REFERENCES/ЛИТЕРАТУРА

Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *On the Horizon* 9 (5). NCB University Press.

Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge University Press
Scrivener, J (2005). *Learning Teaching*. Macmillan Education.

INTERACTIVE METHODS IN TEACHING GRAMMAR IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Abstract. The purpose of the article is to show how interactive methods can be applied in English language teaching/teaching foreign languages. Short information about interactive methods is given in the beginning. An answer to the question why it is necessary to use such methods is suggested. Communicative Language Teaching approach is commented briefly. An example is given of how interactive methods (group work/pair work) can be applied in teaching narrative tenses and conditional type 3 in English. The aim and the objectives of the lesson are commented and the conclusion from the observations made is shared.

✉ **Ms. Desislava Todorova**
Senior Teacher of English
2nd English Language High School "Thomas Jefferson"
Sofia, Bulgaria
E-mail: datodorova@gmail.com